

ผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย จะแบ่งลักษณะการวิเคราะห์ออกเป็น

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ¹ (Economics Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ในระยะสั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการปลูกแตงเทศในช่วงระยะเวลาประมาณ 3 เดือน โดยพิจารณาจากต้นทุนทั้งหมดซึ่งแยกออกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ว่ามีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด และในส่วน of ต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับการเกิดผลผลิตมากน้อยเพียงใดในรูปของกำไรส่วนเกิน (Contribution Margin) หมายถึง ผลแตกต่างระหว่างยอดขายกับต้นทุนผันแปร และยอดขายในที่นี้คือยอดขายได้จากการปลูกแตงเทศ สำหรับอัตรากำไรส่วนเกินที่ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของจุดคุ้มทุนได้ง่ายด้วยอัตราส่วนที่ใช้คำนวณ คือ

1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น}} \times 100$$

1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$\frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น}} \times 100$$

---

¹ Sung-Hwan and Yu-Kang Mao, Analysis of production costs and profiability of crops and livestock farming, ASPAC Food and Fertilizer Technology Center, 1979 , P.1-2

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

เกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาแสดงอยู่ในรูปของอัตราส่วน 4 อัตราส่วน ดังนี้¹

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

ค่าใช้จ่ายผันแปร

รายได้รวม

รายได้รวมคือ รายได้จากกิจการจำหน่ายแต่งเทศ

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

ค่าใช้จ่ายคงที่

รายได้รวม

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิต

รายได้รวม

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

กำไรสุทธิ

รายได้รวม

กำไรสุทธิคือ ผลต่างระหว่างรายได้รวมกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิต

จากอัตราส่วนทั้งสี่นี้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการหาราบได้เพียงพอที่จะชดเชยค่าใช้จ่ายต่างๆได้มากน้อยเพียงใด และคงเหลือเป็นกำไรเท่าใด ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้รายได้เปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่าใช้จ่ายส่วนใดได้บ้าง ซึ่งจะทำให้กำไรเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด

¹ สมศักดิ์ เจริญพร้อม, การจัดการฟาร์ม (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526), หน้า 13-14.

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ถึงจุดที่รายได้รวมเท่ากับต้นทุนรวม ณ จุดนี้เกษตรกรจะไม่มียอดกำไรหรือขาดทุน ณ ปริมาณที่กำหนด ในการทำการจำหน่ายโดยการเหมาต้น ถ้าเกษตรกรต้องการผลกำไรก็ต้องมีรายได้ในปริมาณที่สูงกว่ายอดรายได้ ณ จุดคุ้มทุน ในการทำการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรด ถ้าเกษตรกรต้องการผลกำไรก็ต้องจำหน่ายผลผลิตในราคาที่สูงกว่าราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน (ในการนี้หมายถึง ราคาโดยเฉลี่ยของเกรด เอ เกรดบีและเกรดซี) ยอดรายได้และราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนนี้ช่วยในการวางแผนกำไรว่าเกษตรกรควรจำหน่ายผลผลิตในราคาเท่าใดจึงได้กำไรตามที่ต้องการ หรือเกษตรกรควรมียอดรายได้หรือราคาขายในราคาเท่าใดจึงมีรายได้ในจำนวนที่เท่ากับค่าใช้จ่ายพอดี

$$\begin{aligned} \text{รายได้ทั้งหมดต่อไร่} &= \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} \\ \text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนต่อหน่วย} \times \text{ผลผลิตต่อไร่} &= \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} \\ \text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนต่อหน่วย} &= \frac{\text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}} \end{aligned}$$

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแดงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำง

ในการปลูกแดงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำง ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 ได้รับผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 4,083.06 กิโลกรัม การจำหน่ายเป็นการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรดทั้งสิ้น รายได้ทั้งสิ้นจึงมาจากการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรด โดยมีราคาจำหน่ายเกรดเอ กิโลกรัมละ 29.42 บาท เกรดบี กิโลกรัมละ 23.25 บาท และเกรดซี กิโลกรัม ละ 8.35 บาท ดังนั้น รายได้รวมเฉลี่ยไร่ละ 104,157.54 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 30,924.52 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 26,306.96 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 4,617.56 บาท

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกแต่งเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำ
ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 มีดังนี้

1. ปริมาณผลผลิตเกรด เอ เฉลี่ยต่อไร่	2,382.36	กิโลกรัม
2. ปริมาณผลผลิตเกรด บี เฉลี่ยต่อไร่	1,333.40	กิโลกรัม
3. ปริมาณผลผลิตเกรด ซี เฉลี่ยต่อไร่	367.30	กิโลกรัม
4. ปริมาณผลผลิตทั้งหมดต่อไร่ (1+2+3)	4,083.06	กิโลกรัม
5. ราคาจำหน่ายในเกรด เอ	29.42	บาท/กิโลกรัม
6. ราคาจำหน่ายในเกรด บี	23.25	บาท/กิโลกรัม
7. ราคาจำหน่ายในเกรด ซี	8.35	บาท/กิโลกรัม
8. รายได้เฉลี่ยต่อไร่ $[(1 \times 5) + (2 \times 6) + (3 \times 7)]$	104,157.54	บาท
9. ต้นทุนผันแปรต่อไร่	26,306.96	บาท
10. ต้นทุนคงที่ต่อไร่	4,617.56	บาท
11. ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (9+10)	30,924.52	บาท
12. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (8-9)	77,850.58	บาท
13. กำไรสุทธิต่อไร่ (9-11)	73,233.02	บาท

1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ

1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$\frac{73,233.02 \times 100}{30,924.52}$$

$$= 236.81 \%$$

1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$\frac{77,850.58 \times 100}{30,924.52}$$

$$= 251.74\%$$

แสดงว่าต้นทุนการปลูกแต่งเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำ 100 บาท

ได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 236.81 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร จะ

ได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 251.74 บาท

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{26,306.96}{104,157.54}$$

$$= 0.25$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{4,617.56}{104,157.54}$$

$$= 0.05$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{30,924.52}{104,157.54}$$

$$= 0.30$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{73,233.02}{104,157.54}$$

$$= 0.70$$

ในการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำง จากรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท เป็นต้นทุนการปลูก 0.30 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต้นทุนผันแปร 0.25 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.05 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.70 บาท

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนต่อกิโลกรัม} = \frac{26,306.96 + 4,617.56}{4,083.06}$$

$$= 7.57 \text{ บาทต่อกิโลกรัม}$$

ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของแดงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับ 7.57 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีต้นทุนผันแปรเป็นส่วนของราคาคู่ทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 6.44 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อนำราคาจำหน่ายที่เกษตรกรได้รับ ทั้งเกรดเอ เกรดบี และ เกรดซี เท่ากับ 29.42 23.25 และ 8.35 บาทต่อกิโลกรัมตามลำดับ มาเทียบกับ ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุน เกษตรกรจะมีกำไรในเกรดเอ เกรดบี และเกรดซี เท่ากับ 21.85 15.68 และ 0.78 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลง
แบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูก ช่วงฤดูร้อน 2531

รายการ	แตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติก คลุมแปลงแบบปักค้ำ
1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	236.81
1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	251.74
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ทางด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.25
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.05
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.30
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.70
3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กิโลกรัม)	7.57

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ

ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 กรณีการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรด จะมีผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 1,580.16 กิโลกรัม และมีราคาจำหน่ายเกรด เอ กิโลกรัมละ 25.77 บาท เกรด บี กิโลกรัมละ 15.41 บาท และเกรดซี กิโลกรัมละ 7.36 บาท ดังนั้น รายได้จากการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรดต่อไร่ เท่ากับ 28,298.68 บาท และรายได้จากการจำหน่ายโดยการเหมาตันต่อไร่ 29,418.67 บาท รายได้เฉลี่ยต่อไร่ 28,858.68 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 17,826.08 บาท แบ่งเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 16,363.17 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 1,462.91 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกแต่งเทศโดยใช้ทางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะ
ปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 มีดังนี้

1	ปริมาณผลผลิตเกรด เอ เฉลี่ยต่อไร่	630.57 กิโลกรัม
2	ปริมาณผลผลิตเกรด บี เฉลี่ยต่อไร่	628.56 กิโลกรัม
3	ปริมาณผลผลิตเกรด ซี เฉลี่ยต่อไร่	321.03 กิโลกรัม
4	ปริมาณผลผลิตทั้งหมดต่อไร่ (1+2+3)	1,580.16 กิโลกรัม
5	ราคาจำหน่ายในเกรด เอ	25.77 บาท/กิโลกรัม
6	ราคาจำหน่ายในเกรด บี	15.41 บาท/กิโลกรัม
7	ราคาจำหน่ายในเกรด ซี	7.36 บาท/กิโลกรัม
8	รายได้จากการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรดต่อไร่	
	$[(1 \times 5) + (2 \times 6) + (3 \times 7)]$	28,298.68 บาท
9	รายได้จากการจำหน่ายโดยการเหมาต้นต่อไร่	29,418.67 บาท
10	รายได้ทั้งหมด (8+9)	57,717.35 บาท
11	จำนวนวิธีการจัดจำหน่ายคือโดยการแบ่งเกรด และโดยการเหมาต้น	2 วิธี
12	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (10/11)	28,858.68 บาท
13	ต้นทุนผันแปรต่อไร่	16,363.17 บาท
14	ต้นทุนคงที่ต่อไร่	1,462.91 บาท
15	ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (13+14)	17,826.08 บาท
16	กำไรส่วนเกินต่อไร่ (12-13)	12,495.51 บาท
17	กำไรสุทธิต่อไร่ (12-15)	11,032.60 บาท

1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ

1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$= \frac{11,032.60 \times 100}{17,826.08}$$

$$= 61.89 \%$$

1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$= \frac{12,495.51 \times 100}{17,826.08}$$

$$= 70.10 \%$$

แสดงว่า ต้นทุนการปลูกแดงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ 100 บาทได้
รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 61.89 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร จะได้รับ
ผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 70.10 บาท

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{16,363.17}{28,858.68}$$

$$= 0.57$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{1,462.91}{28,858.68}$$

$$= 0.05$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{17,826.08}{28,858.68}$$

$$= 0.62$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{11,032.60}{28,858.68}$$

$$= 0.38$$

ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ จากรายได้เกษตรกรได้รับทุกๆ 1 บาท เป็นต้นทุนการปลูก 0.62 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต้นทุนผันแปร 0.57 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.05 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุกๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.38 บาท

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนต่อกิโลกรัม} = \frac{16,363.17 + 1,462.91}{1,580.16}$$

$$= 11.28 \text{ บาทต่อกิโลกรัม}$$

ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ เท่ากับ 11.28 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีต้นทุนผันแปรเป็นส่วนองราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 10.36 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อนำราคาจำหน่ายที่เกษตรกรได้รับในเกรด เอ และเกรด บี เท่ากับ 25.77 และ 15.41 บาทต่อกิโลกรัม มาเทียบกับ ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนเกษตรกรจะมีกำไรในเกรด เอ และ บี เท่ากับ 14.49 และ 4.13 บาทต่อกิโลกรัมตามลำดับ แต่ถ้าเกษตรกรจำหน่ายราคาเกรด ซี ซึ่งมีราคาขาย เท่ากับ 7.36 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะขาดทุนเท่ากับ 3.92 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุม
แปลงแบบปักค้ำง ปีการเพาะปลูก ช่วงฤดูร้อน 2531

รายการ	แตงเทศที่ปลูกโดย ฟางคลุมแปลง แบบปักค้ำง
1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	61.89
1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	70.10
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.57
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.05
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.62
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.38
3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กิโลกรัม)	11.28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน

ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 การจัดการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรด มีผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 960.01 กิโลกรัม และมีราคาจำหน่ายเกรด เอ กิโลกรัมละ 19.18 บาท เกรด บี กิโลกรัมละ 13.60 บาท และเกรด ซี กิโลกรัมละ 7.72 บาท ดังนั้น รายได้จากการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรดต่อไร่เท่ากับ 14,270.75 บาท และรายได้จากการจำหน่ายโดยการเหมาต้นต่อไร่ 14,020.00 บาท รายได้เฉลี่ยต่อไร่ 14,145.38 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเฉลี่ยไร่ละ 9,289.02 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 8,585.04 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 703.98 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน
ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 มีดังนี้

1	ปริมาณผลผลิตเกรด เอ เฉลี่ยต่อไร่	423.64 กิโลกรัม
2	ปริมาณผลผลิตเกรด บี เฉลี่ยต่อไร่	340.91 กิโลกรัม
3	ปริมาณผลผลิตเกรด ซี เฉลี่ยต่อไร่	195.46 กิโลกรัม
4	ปริมาณผลผลิตทั้งหมดต่อไร่ (1+2+3)	960.01 กิโลกรัม
5	ราคาจำหน่ายในเกรด เอ	19.18 บาท/กิโลกรัม
6	ราคาจำหน่ายในเกรด บี	13.60 บาท/กิโลกรัม
7	ราคาจำหน่ายในเกรด ซี	7.72 บาท/กิโลกรัม
8	รายได้จากการจำหน่ายโดยการแบ่งเกรดต่อไร่ $[(1 \times 5) + (2 \times 6) + (3 \times 7)]$	14,270.75 บาท
9	รายได้จากการจำหน่ายโดยการเหมาต้นต่อไร่	14,020.00 บาท
10	รายได้ทั้งหมด (8+9)	28,290.75 บาท
11	จำนวนวิธีการจัดจำหน่ายคือโดยการแบ่งเกรด และโดยการเหมาต้น	2 วิธี
12	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (10 ÷ 11)	14,145.38 บาท
13	ต้นทุนผันแปรต่อไร่	8,585.04 บาท
14	ต้นทุนคงที่ต่อไร่	703.98 บาท
15	ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (13+14)	9,289.02 บาท
16	กำไรส่วนเกินต่อไร่ (12-13)	5,560.34 บาท
17	กำไรสุทธิต่อไร่ (12-15)	4,856.36 บาท

1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ

1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$= \frac{4,856.36 \times 100}{9,289.02}$$

$$= 52.28$$

1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น

$$= \frac{5,560.34 \times 100}{9,289.02}$$

$$= 59.86$$

แสดงว่าต้นทุนการปลูกแดงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน 100 บาท ได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 52.28 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร ได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 59.86 บาท

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{8,585.04}{14,145.38}$$

$$= 0.61$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{703.98}{14,145.38}$$

$$= 0.05$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{9,289.02}{14,145.38}$$

$$= 0.66$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{4,856.36}{14,145.38}$$

$$= 0.34$$

งานการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินจากรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาทเป็นต้นทุนการปลูก 0.66 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่าย ส่วนต้นทุนผันแปร 0.61 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.05 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท มีกำไรสุทธิ 0.34 บาท

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนต่อกิโลกรัม} = \frac{8,585.04 + 703.98}{960.01}$$

$$= 9.68 \text{ บาทต่อกิโลกรัม}$$

ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินเท่ากับ 9.68 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีต้นทุนผันแปรเป็นส่วนของราคาคูคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 8.94 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อนำราคาจำหน่ายที่เกษตรกรได้รับ ในเกรด เอ และ เกรด บี เท่ากับ 19.18 และ 13.60 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ มาเทียบกับ ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน เกษตรกรมีกำไรในเกรด เอ เกรด บี เท่ากับ 9.50 และ 3.92 บาทต่อกิโลกรัมตามลำดับ แต่ถ้าเกษตรกรจำหน่ายราคาเกรด ซี เท่ากับ 7.72 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะขาดทุนเท่ากับ 1.96 บาทต่อกิโลกรัม

**ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุม
แปลงแบบปล่อยเลี้ยงบนดิน ปีการเพาะปลูก ช่วงฤดูร้อน 2531**

รายการ	แตงเทศที่ปลูกโดยใช้ ฟางคลุมแปลงแบบ ปล่อยเลี้ยงบนดิน
1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	52.28
1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	59.86
2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.61
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.05
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.66
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.34
3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กิโลกรัม)	9.68

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงและฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง

ในการวิเคราะห์ จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงและโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่านั้น เพราะมีลักษณะการปลูกแตงเทศแบบปักค้ำงเหมือนกันและจำนวนต้นแตงเทศ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 4-4 ปรากฏว่า อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น และ อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น ของการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงสูงกว่าการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับร้อยละ 174.92 และ 181.64 ตามลำดับ เหตุผลที่ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นของการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงสูงกว่า ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง แม้ว่าต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงสูงกว่าฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง 0.73 เท่าของต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง ก็ตาม แต่รายได้ของแตงเทศที่ปลูกโดยการใช้น้ำพลาสติกคลุมแปลงสูงกว่ารายได้ของแตงเทศที่ปลูกโดยการใช้น้ำฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง 2.61 เท่า ของรายได้ของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง มีผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น สูงกว่า แตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากตารางที่ 4-4 ปรากฏว่า อัตราล้วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำงสูงกว่าแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับ 0.32 และไม่มี ความแตกต่างในอัตราล้วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมของการปลูกแตงเทศทั้ง 2 วิธี สาเหตุที่ทำให้ อัตราล้วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมของการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงต่ำกว่าฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำงทั้งที่มีต้นทุนการปลูกสูงกว่านั้น เนื่องจากรายได้รวมของการปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงสูงกว่าการปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงถึง 2.61 เท่านั่นเอง สำหรับอัตราล้วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม ปรากฏว่าอัตราล้วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวมของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำงสูงกว่าแตงเทศที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับ

0.32 แสดงว่าสถานภาพค้ำขายได้-ค่าใช้จ่ายของแปลงที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำดีกว่าแปลงที่ปลูกโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน จากตารางที่ 4-5 ปรากฏว่าราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุนของการปลูกแปลงที่ใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ สูงกว่าการปลูกแปลงที่ใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำเท่ากับ 3.71 บาทต่อกิโลกรัมโดยที่ต้นทุนการปลูกแปลงที่ใช้พลาสติกคลุมแปลงสูงกว่าฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ 0.73 เท่าของต้นทุนการปลูกแปลงที่ใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ แต่ปริมาณผลผลิตของแปลงที่ปลูกโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงสูงกว่าฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำเท่ากับ 2,502.90 กิโลกรัม หรือ 1.58 เท่าของปริมาณผลผลิตทั้งสิ้นของการปลูกแปลงที่ใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำมีผลทำให้ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุนของการปลูกแปลงที่ใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำสูงกว่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4-4 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงและฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531

รายการ	การปลูกแตงเทศ ¹ โดยใช้พลาสติก คลุมแปลงแบบปักค้ำ (1)	การปลูกแตงเทศ ² โดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปักค้ำ (2)	ผลต่าง (1)-(2)
1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ			
1.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	236.81	61.89	174.92
1.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (ร้อยละ)	251.74	70.10	181.64
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย			
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.25	0.57	(0.32)
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.05	0.05	0.00
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.30	0.62	(0.32)
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.70	0.38	0.32
3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน			
3.1 ราคาจำหน่าย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กิโลกรัม)	7.57	11.28	(3.71)

หมายเหตุ 1. จากตารางที่ 4-1

2. จากตารางที่ 4-2

( ) ในช่องผลต่าง หมายถึง การปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำสูงกว่า การปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำ